

Opolski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej

PO.0440.3.2013

Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej informuje, że w okresie od 01.01.2013 r. do 31.03.2013 r. realizując ustawowe zadania w zakresie ochrony interesów i praw konsumentów oraz interesów gospodarczych państwa łącznie przeprowadził 219 kontroli na planowanych 200, co stanowi 109,5 % wykonania planu kwartalnego. Kontrole przeprowadzone były w 26 tematach określonych planem kontroli Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Opolu na I kwartał 2013 r.

W okresie sprawozdawczym szczególne znaczenie miały kontrole prowadzone w oparciu o ustawę o systemie oceny zgodności i poszczególne dyrektywy nowego podejścia tzw. nadzór rynku oraz kontrole w segmencie produktów żywnościowych w zakresie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno- spożywczych jak również kontrole w segmencie produktów nieżywnościowych i usług.

Podczas działań kontrolnych badane były również inne obszary obrotu towarowego, określone przepisami prawa, istotne dla ochrony interesów i praw konsumentów oraz interesów gospodarczych państwa. W tym zakresie jednym z głównych działań Inspekcji Handlowej były kontrole jakości paliw występujących w obrocie handlowym. Kontrole te przeprowadzone zostały w oparciu o system monitorowania i kontrolowania jakości paliw stworzony w Polsce ustawą z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2006 r. Nr 169,poz. 1200 ze zm.).

Do najważniejszych zagadnień objętych działalnością w I kwartale 2013 r. należały kontrole:

- **w zakresie dyrektyw nowego podejścia** [kontrola zabawek, kontrola sprzętu elektrycznego (przedłużacze, zasilacze, ładowarki), kontrola solariów];
- **kontrola jakości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych;**
- **w zakresie ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów** (kontrola mebli mieszkaniowych i wypoczynkowych, kontrola zimowego sprzętu sportowego);

- **w zakresie innych produktów nieżywnościowych i usług** (kontrola prawidłowości i rzetelności promocji organizowanych przez duże sieci handlowe);
- **w zakresie artykułów rolno – spożywczych** (kontrola jakości i prawidłowości oznakowania mrożonych owoców i warzyw, kontrola jakości i prawidłowości oznakowania mrożonych produktów rybołówstwa oraz kontrola jakości i prawidłowości oznakowania olejów);
- **w zakresie kontroli całorocznych:**
 - kontrola mleka i przetworów mlecznych w kierunku ujawnienia zafałszowań innymi tłuszczami (w tym smalcem) oraz mlekiem pochodzącym od zwierząt innych niż deklarowane w nazwie i składzie,
 - kontrola prawidłowości obrotu wyrobami alkoholowymi i tytoniowymi,
 - kontrola produktów włókienniczych,
 - kontrola prawidłowości obrotu akumulatorami samochodowymi i bateriami,
 - kontrola przestrzegania przez przedsiębiorców, których działalność polega na sprzedaży odbiorników cyfrowych, przepisów art. 6 ust. 1,2 i 5 ustawy o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej,
 - kontrola wyrobów pod względem zawartości niektórych substancji chemicznych;
- **w zakresie tematów własnych:**
 - kontrola przestrzegania terminów przydatności do spożycia i dat minimalnej trwałości artykułów żywnościowych,
 - prawidłowość żywienia dzieci i młodzieży przebywającej na zimowiskach sezonu 2013,
 - kontrola prawidłowości funkcjonowania przedsiębiorców świadczących usługi dla ludności w zakresie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, ustawy o cenach, ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego, ustawy o języku polskim,
 - kontrola rzetelności działania przedsiębiorców w zakresie prawidłowości uwidaczniania cen i pobierania należności, w tym dokonanie zakupu kontrolnego,

- kontrola zapalniczek w zakresie bezpieczeństwa, oznaczeń oraz siły wymaganej do uruchomienia zapalniczki,
- kontrola prawidłowości funkcjonowania punktów sprzedaży opału w zakresie legalności działalności gospodarczej, obowiązku uwidaczniania cen, legalizacji przyrządów pomiarowych, w tym kontrola jakości węgla opałowego w losowo wybranych placówkach,
- kontrola przestrzegania przez przedsiębiorców, których działalność polega na sprzedaży odbiorników cyfrowych, przepisów art. 6 ust. 1,2 i 5 ustawy o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej;
- **w zakresie rekontroli** (kontrole z wykonania zaleceń z uprzednio przeprowadzonych działań kontrolnych w obszarze artykułów żywnościowych i gastronomii oraz w obszarze artykułów nieżywnościowych i usług)
- **w zakresie kontroli interwencyjnych** (kontrola obejmująca wszystkie obszary wynikające ze skarg i informacji od konsumentów, centralnych i terenowych organów administracji państwowej, samorządowej oraz podmiotów gospodarczych, zleconych przez Prezesa UOKiK).

W omawianym okresie nieprawidłowości w poszczególnych badanych obszarach handlu i usług, a także w obszarze artykułów rolno-spożywczych dotyczyły głównie:

- Niezgodności oferowanego do sprzedaży sprzętu elektrycznego z innymi i zasadniczymi wymaganiami w zakresie dyrektyw nowego podejścia. Nieprawidłowości dotyczyły między innymi ładowarki sieciowej oraz zasilacza do laptopa. Na badanych 22 partii zakwestionowano 3 partie z uwagi na brak informacji o producencie oraz informacji warunkującej bezpieczne użytkowanie sprzętu. Ponadto przeprowadzone badania 10 łóżek opalających za pomocą solarymetru wykazały w 1 przypadku przekroczenie poziomu promieniowania UV $0,3 \text{ W/m}^2$. Najwyższy poziom wynosił $0,38 \text{ W/m}^2$.
- Niezgodności oferowanych do sprzedaży towarów z innymi i zasadniczymi wymaganiami dla zabawek. Zakwestionowano 9 partii wyrobów na 79 partii objętych kontrolą z uwagi na bezzasadne umieszczenie ostrzeżenia o obecności małych elementów, określenie niewłaściwej grupy wiekowej lub

dwóch grup wiekowych, nie umieszczania wymaganych ostrzeżeń w zależności od rodzaju i przeznaczenia zabawki.

- Bezpieczeństwa mebli mieszkaniowych i wypoczynkowych (tapczany, krzeselka, pufy, fotele, zestawy mebli, łóżka). W wyniku badań organoleptycznych na 19 partii wyrobów zakwestionowano 11 partii w tym: 1 partię z uwagi na brak mechanizmu blokującego/zabezpieczającego przed samowolnym upadkiem klapy/siedziska pufy oraz 10 partii ze względu na brak sposobu konserwacji, instrukcji montażu oraz parametrów użytkowych.
- Nieprawidłowego oznakowania składu surowcowego produktów włókienniczych. Deklarowany skład surowcowy na oznaczeniach nie odpowiadał rzeczywistemu składowi produktu. Niezgodność deklaracji producenta dotyczyła 1 partii wyrobów, co zostało potwierdzone wynikami badań laboratoryjnych. Ponadto na badanych 18 partii wyrobów włókienniczych (ręczniki) kwestionowano oznaczenie 6 partii wyrobów z uwagi na niezgodność z wymaganiami w sprawie nazewnictwa włókien tekstylnych.
- Nieprzestrzegania przepisów zobowiązujących sprzedawców do uwidaczniania cen na towarach oferowanych do sprzedaży (wywieszki, oznaczenie cenę bezpośrednio na towarze, różnice cenowe).
- Niezgłoszenia do organu ewidencyjnego zmian dotyczących rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej (brak właściwego kodu PKD).
- Oferowania do sprzedaży artykułów rolno-spożywczych bez wymaganych oznaczeń bądź niewłaściwie oznakowanych.
- Oferowania do sprzedaży produktów po przekroczonej dacie minimalnej trwałości i terminów przydatności do spożycia.

Przeprowadzone w I kwartale 2013r. czynności kontrolne na stacjach paliw w zakresie jakości oferowanego do sprzedaży paliwa wykazały nieprawidłowości w odniesieniu do dwóch przedsiębiorców. Wprowadzane do obrotu paliwa PB-95 i ON nie spełniały wymagań rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. z 2008 r. Nr 221, poz.1441 ze zm.). Odstępstwa od normy ujawnione zostały w przypadku paliwa Pb-95 w zakresie parametrów :

- badawczej liczby oktanowej RON – wymagania jakościowe: min. 95, wynik badania: 93,7,
- motorowej liczby oktanowej RON – wymagania jakościowe: min.85, wynik badania: 82,9,
- zawartości tlenu – wymagania jakościowe: max. 2,7%(mm), wynik badania: 4,23 % (mm),
- zawartość związków organicznych zawierających tlen – Metanol - wymagania jakościowe: max.3% (V/V), wynik badań: 5,3 % (V/V)

W przypadku natomiast paliwa ON nieprawidłowości wykryto w zakresie parametrów:

- odporność na utlenianie – wynik badania: 2,7h, wymagania jakościowe: min.20h,
- odporność na utlenianie – wynik badania: 25 g/m³, wymagania jakościowe: max 25 g/m³, rzeczywista wartość pomiaru 760g/m³.

Przedsiębiorcy w obu przypadkach nie skorzystali z przysługującego im prawa o złożenie wniosku o badanie próbek kontrolnych kwestionowanego paliwa. W związku z powyższymi ustaleniami, w odniesieniu do jednego z przedsiębiorców, skierowano zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w Kędzierzynie – Koźlu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 31 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontroli jakości paliw (Dz.U. nr 169, poz.1200 ze zm.). Natomiast w drugim przypadku działania w tym zakresie zostaną podjęte po zakończeniu kontroli pierwszego ogniwa dostawy kwestionowanego paliwa.

W wyniku ustaleń w zakresie niewłaściwej jakości paliw na obu stacjach skierowano pisma do Prezesa Urzędu Regulacji Energetycznej w Warszawie, Urzędu Kontroli Skarbowej, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Urzędu Celnego w Opolu.

W zakresie tematów własnych przeprowadzono kontrole punktów sprzedaży opału i nie wniesiono uwag do jakości węgla opałowego. Wyniki badań laboratoryjnych potwierdziły, iż parametry jakościowe pobranych do badań 3 próbek węgla opałowego były zgodne z okazanymi oświadczeniami jakościowymi producentów.

W I kwartale 2013 zrealizowano zlecony przez UOKiK program kontroli mleka i przetworów mlecznych w kierunku ujawniania zafałszowań innymi tłuszczami (w tym smalcem) oraz mlekiem pochodzącym od zwierząt innych niż deklarowane w nazwie i składzie. Czynności kontrolne przeprowadzono w placówkach detalicznych i wielkopowierzchniowych zlokalizowanych na terenie województwa opolskiego. Do badań laboratoryjnych pobrano próby z przetworów mlecznych wyprodukowanych z mleka koziego i owczego pod kątem ich zafałszowania mlekiem innym niż deklarowane w nazwie czy składzie. Badania nie wykazały zafałszowania tych produktów innym rodzajem mleka. Stwierdzono natomiast partię przetworu z mleka koziego o zaniżonej masie netto w stosunku do deklaracji producenta. Wobec przedsiębiorcy zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w zakresie obciążenia kosztem badań laboratoryjnych oraz zastosowania sankcji karnych wynikających z ustawy o jakości handlowej artykułów rolno spożywczych w związku z wprowadzaniem do obrotu artykułów rolno – spożywczych o niewłaściwej jakości handlowej. Ponadto zakwestionowano również partię przetworu z mleka owczego, który został przez dystrybutora niewłaściwie oznakowany. Wobec przedsiębiorcy także zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w zakresie zastosowania sankcji karnych wynikających z ustawy o jakości handlowej artykułów rolno spożywczych w związku z wprowadzaniem do obrotu artykułów rolno – spożywczych o niewłaściwej jakości handlowej.

W ramach realizacji programu kontroli prawidłowości i rzetelności promocji organizowanych przez duże sieci handlowe przeprowadzono kontrole w 2 sklepach wielkopowierzchniowych, stwierdzając różnego rodzaju nieprawidłowości takie jak:

- brak na wywieszkach cenowych czasu trwania promocji oraz przekreślonych cen dotychczasowych,
- brak cen jednostkowych,
- nieprawidłowe wyliczenie cen jednostkowych,
- nieprawidłowe ceny produktów w zestawach jednorodnych z określoną ilością „gratis” w porównaniu do tożsamyh wyrobów bez gratisu,
- nieprawidłowo podana na wywieszce przekreślona cena dotychczasowa.

Kontrolowani przedsiębiorcy zobowiązali się do dostosowania organizowanych promocji do wymagań przepisów.

W wyniku przeprowadzonych działań kontrolnych ujawniono wykroczenia dotyczące:

- oferowania do sprzedaży środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, co stanowi wykroczenie na podstawie art. 100 ust. 1 pkt 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia;
- nieprzestrzegania przepisów dot. uwidaczniania cen - zwłaszcza braku cen jednostkowych i wywieszek cenowych, co jest niezgodne z art. 137 § 1 Kodeksu wykroczeń;
- niedopełnienia obowiązku zgłaszania do ewidencji działalności gospodarczej zmian danych objętych wpisem, co jest wymagane zgodnie z art. 60¹ § 2 Kodeksu wykroczeń.

Stwierdzone w okresie I kwartału 2013 roku nieprawidłowości dały podstawę do ukarania w drodze mandatu karnego 23 sprawców wykroczeń na łączną kwotę grzywien 2750 zł.

W 17 przypadkach przestano na zastosowaniu wobec przedsiębiorców środków oddziaływania wychowawczego na podstawie art. 41 Kodeksu wykroczeń. Przedsiębiorców pouczone m. in. w zakresie rzetelnego uwidaczniania cen jednostkowych oraz o obowiązku uwidaczniania cen na witrynach i gablotach sklepowych, a także o obowiązku zgłaszania do ewidencji działalności gospodarczej zmian danych dotyczących prowadzonej działalności, objętych wpisem.

W okresie sprawozdawczym Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej wydał 18 decyzji administracyjnych w tym:

- ✓ 2 o wycofaniu z obrotu paliwa niewłaściwej jakości,
- ✓ 5 dotyczących zwrotu kosztów za badania laboratoryjne na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej,
- ✓ 5 w zakresie nałożenia kary pieniężnej (na łączną kwotę 3 500 zł) na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno - spożywczych za wprowadzenie do obrotu towarów o niewłaściwej jakości oraz bez wymaganych oznaczeń,

- ✓ 1 w zakresie nałożenia kary pieniężnej w wysokości 10 000 zł na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno - spożywczych za wprowadzenie do obrotu towaru zafałszowanego,
- ✓ 1 w zakresie nałożenia kary pieniężnej w wysokości 1 000 zł na podstawie art. 19 ustawy o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej.
- ✓ 4 w zakresie odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej za wprowadzenie do obrotu towarów o niewłaściwej jakości.

W ramach współdziałania z innymi organami kontroli skierowano:

- 3 wystąpienia związane z ustaleniami kontrolnymi do Wojewódzkiego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych,
- 1 powiadomienie do Okręgowego Urzędu Miar w Krakowie,
- 2 wystąpienia do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w Warszawie,
- 2 wystąpienia do Urzędu Kontroli Skarbowej w Opolu,
- 2 wystąpienia do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Opolu,
- 2 powiadomienia do Urzędu Celnego w Opolu.

Ujawnione podczas przeprowadzonych kontroli nieprawidłowości dały podstawę do skierowania 3 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do organów ścigania:

- Do Prokuratury Rejonowej w Siedlcach wysłano powiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w art. 97 ust. 1 w związku z art. 3 ust. 3 pkt 45 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r o bezpieczeństwie żywności i żywienia (tekst jednolity Dz. U. z 2010r Nr 136, poz. 914 ze zm.) to jest wprowadzanie do obrotu zafałszowanego masła przez Zakłady Mleczarskie Laktopol – A Sp. z o.o., 08-200 Łosice, ul. Czarkowskiego 8. W przedmiotowej sprawie zostało wszczęte dochodzenie.
- Do Prokuratury Rejonowej Katowice – Zachód przesłano zawiadomienie w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa z art. 286 Kodeksu karnego przez pracowników Zakładu Usług Gazowych, Hanna Kobylecka, ul. Koszyka 44/6 w Opolu. Prokuratura odmówiła wszczęcia dochodzenia w sprawie, wobec stwierdzenia braku znamion czynu zabronionego.

- W związku z ustaleniami w zakresie niewłaściwej jakości paliw skierowano zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w Kędzierzynie – Koźlu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 31 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontroli jakości paliw (Dz. U. nr 169, poz.1200 ze zm.) Do chwili obecnej nie wpłynęło zawiadomienie czy w powyższej sprawie wszczęto dochodzenie.

W trakcie przeprowadzanych kontroli skierowano do przedsiębiorców 22 żądania o usunięcie nieprawidłowości na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 5 ustawy o Inspekcji Handlowej. Żądania dotyczyły m.in.: usunięcia uchybień porządkowych, uzupełnienia brakujących wywieszek cenowych i cen jednostkowych oraz uzupełnienia wpisu do Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej.

Ponadto w postępowaniu pokontrolnym Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej skierował 14 wystąpień do przedsiębiorców w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości.

W trakcie przeprowadzanych kontroli umożliwiono również przedsiębiorcom podjęcie dobrowolnych działań naprawczych. Przypadków takich było 31 i dotyczyły głównie usunięcia nieprawidłowości w zakresie oznakowania produktów oraz uwidaczniania cen zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej realizując ustawowe zadania dotyczące ochrony praw konsumentów rozpatrywał roszczenia cywilno - prawne kierowane wobec sprzedawców.

W omawianym okresie do Wojewódzkiego Inspektoratu wpłynęło 134 wnioski o mediację. Głównie dotyczyły one spraw związanych z nieprzestrzeganiem przez przedsiębiorców przepisów Kodeksu Cywilnego w zakresie gwarancji oraz niezgodności towaru z umową na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2002 roku o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. Nr 141, poz. 1176 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 2 marca 2000r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (tekst jednolity Dz. U. z 2012r. poz. 1225). Ponadto wnioski o mediację dotyczyły również warunków świadczenia przez przedsiębiorców usług turystycznych zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (tekst jednolity Dz. U. z 2004r. Nr. 223, poz. 2269 ze zm.)

Roszczenia o charakterze cywilno - prawnym były przedmiotem 4 wniosków o rozpatrzenie sprawy przed Stałym Polubownym Sądem Konsumenckim działającym przy Wojewódzkim Inspektorze Inspekcji Handlowej w Opolu z czego:

- w 1 przypadku postępowanie toczy się zgodnie z procedurą,
- 1 wniosek zostały zwrócone ze względu na upływ 7 dniowego terminu do wyrażenia zgody na przeprowadzenie rozprawy sądowej przez pozwanego (przedsiębiorcę),
- 2 wnioski zostały zwrócone z uwagi na nie wyrażenie zgody przez przedsiębiorcę na rozpatrzenie sporu przed SPSK.

W wyniku prowadzonego w ramach kompetencji poradnictwa konsumenckiego w zakresie przepisów regulujących obrót towarowy i zagadnień związanych z w/w ustawą o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz zmianie Kodeksu cywilnego w omawianym okresie sprawozdawczym udzielono w sumie 1064 porady prawne konsumentom oraz 208 porad przedsiębiorcom.

Ponadto Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej informuje, iż w dniu 26 lutego 2013 r. był współorganizatorem wraz z Prezesem UOKiK szkolenia w temacie: „Etykiety efektywności energetycznej na przykładach wybranego sprzętu gospodarstwa domowego - wymagania prawne oraz aspekty ich odczytywania.” Szkolenie odbyło się w Hotelu Willa Park w Opolu.

*Opolski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej*

mgr inż. Zygmunt Jurczak